

- Revista flacara - <http://revistaflacara.ro> -

Migrația inteligenței românești – de la umilință la recunoaștere mondială

Posted By [Ioana Scoruș](#) On January 20, 2009 @ 9:33 pm In [ZOOM](#) | [No Comments](#)

De visele frumoase și curajoase ale anilor studenției se alege rapid praful și pulberea în momentul în care cei mai buni studenți hotărăsc să pună umărul la urnirea înainte a României. Intrând în domeniul cercetării științifice, tinerii cercetători dau piept cu salariile mizere, cu nepotismul, birocrăția și lipsa de respect. După ani de încercări disperate de a lupta împotriva valului, majoritatea aleg Occidentul, echivalentul respectului, salariilor merituoză și recunoașterii publice. România trăiește azi bine-i meritata penurie de inteligență.

O carte esențială care nu va produce nici un efect

Recent, o monografie semnată dr. Irinel Popescu și Aurel Pisoschi a fost lansată pe piață. Probabil mulți tineri dar și mai mulți profesori își pun speranțele în faptul că această carte va contribui decisiv la modificarea, pe ultima sută de metri înainte de fatala prăbușire, a acti? vității universităților din România. De ce? Deoarece se știe prea bine că majoritatea nu sunt altceva decât niște mari producătoare de profituri, rezultatele lor, cuantificate în calitatea absolvenților licențiați, dar și a masteranzilor și docto?ranzilor, fiind la pragul deplorabilității. Monografia aduce la cunoștința publicului criteriile după care ar trebui să aibă loc evaluarea instituțiilor de învățământ superior, la care, de altfel, UE obligă România, criterii valabile nu doar în Europa, ci peste tot în lumea civilizată. Principalul item este calitatea cercetării științifice, cuantificată, la rândul ei, în numărul articolelor publicate în reviste indexate Thomson ISI, în numărul citărilor la aceste articole și în numărul brevetelor cu care ar fi firesc să se finalizeze cercetarea științifică. Numai că, având în vedere că majoritatea covârșitoare a universităților românești nu sunt capabile să îndeplinească aceste criterii, ținând cont și de faptul că o restructurare pozitivă ar aduce atingere intereselor multor persoane implicate în proces, urmând ca ele să dispară sau să rămână fără colosalele sume care le sunt puse la dispoziție prin intermediul granturilor câștigate deseori fraudulos, este de așteptat ca monografia mai sus amintită să nu producă nici un fel de efect, astfel încât universitățile să-și continue mersul glorios spre nicăieri, apărate de indiferența ucigătoare a statului.

Cum devii cercetător și ce se întâmplă după, în România sec. XXI

În principal, calea pe care se ajunge la cercetarea științifică este aceeași în mai toate domeniile: absolvirea cu calificative dintre cele mai mari a studiilor de licență, master și doctorale (sau măcar calitatea de doctorand), articole de specialitate publicate în reviste cotate Thomson ISI – ceea ce ar certifica va?loarea de noutate și importanță a acestora, prezentarea realizărilor științifice practice, prezentarea proiectelor de cercetare pe bază de grant la care solicitantul a luat parte. Prin urmare, este vorba despre o muncă susținută la cel mai înalt nivel pe o perioadă lungă de timp, așa cum este vorba despre mari investiții materiale necesare achiziționării măcar a literaturii de specialitate absolut necesare acestui parcurs. După evaluarea tuturor acestor cerințe, respectivul primește gradul profesional de cercetător științific și, desigur, speră cu convingere că viața lui profesională se va transforma în sensul firesc al speranțelor sale. Numai că în România lucrurile stau cu totul altfel, cu extrem de puține excepții. Ce găsește proaspătul investit la locul de muncă? În primul rând, coordonatori de proiecte științifice „expirați”, fără nici o valoare profesională, numiți pe cu totul alte criterii în afara valorii profesionale, mulți depășind vârsta pensionării; proiecte lipsite de valoare, având aprobate finanțări generoase, dar care nu vor duce niciodată la articole cotate ISI sau la brevete de invenție din simplul motiv că temele de cercetare sunt depășite sau neimportante; va înainta proiecte de propuneri de cercetare care, aproape invariabil, vor fi refuzate din lipsă de pile; evaluatori corupți, imposibilitatea câștigării de granturi, salarii mizere etc. etc. Mai mult, „dinozaurii” nemuritori sunt plasați pe cele mai înalte funcții, sunt conducători de doctorate chiar dacă în 40 de ani de activitate nu au publicat nici măcar un singur articol ISI și chiar dacă propriul doctorat s-a dovedit a fi un

plagiat după lucrări străine (și presa a adus în atenție zeci de astfel de cazuri), au salarii fabuloase și în nici un caz nu au de gând să iasă din schemă, pentru a lăsa locul celor tineri. De la munca uriașă depusă pentru a ajunge cercetător până la spulberarea oricărui vis calea este, în România, pentru tânărul profesionist, atât de scurtă! Nu-i mai rămâne decât să-și arunce privirile spre alte țări, unde cunoștințele sale și capacitatea de muncă să-i fie utilizate, recunoscute și respectate. Pentru că în țară nu a avut parte decât de muncă multă și de la fel de multă umilință.

Singura speranță – emigrarea

Încă din timpul studiilor de licență, zeci de mii de tineri au părăsit România pentru o pregătire universitară superioară. Numai că nu s-a făcut nimic pentru a-i aduce înapoi în țară. În condițiile în care acești tineri reprezintă o pierdere majoră pentru țară, emigrarea este singura soluție devenită posibilă pentru ei. Dacă în 1989 lucrau în România peste 150.000 de cercetători, în 2002 statisticile oficiale înregistrau doar 38.433 de salariați. Conform Eurostat, procentul din forța de muncă reprezentat de cercetători era în 2001 de 0,39% în România, penultimul loc pe plan european, comparativ cu o medie de 1,39% în Uniunea Europeană și 0,84% în țările candidate la aderare (date cf. Asociației Ad ASTRA). Doar 15% din personalul științific publică, în 2002, în reviste indexate iar în timp ce vârsta medie a cercetătorilor în străinătate este de 35 de ani, la noi aceasta este uniform eșalonată între 35 și 60 de ani. Mai mult, conform statisticilor ISI, România ocupa, în 2003, locul 48 în topul producției științifice, în urma unor țări ca Polonia, Ungaria, Bulgaria, Trinidad Tobago, Uruguay. Uluitor, dar adevărat! În aceste condiții, ce anume ar mai putea motiva un cercetător român să rămână într-o țară unde nu își poate practica meseria? Absolut nimic, promisiunile guvernului nu mai sunt suficiente, cu atât mai mult cu cât există destule oferte ale centrelor de cercetare serioase din lume, capabile să înghită și să folosească în beneficiu propriu inteligența românească șomeră. Impresionantă părerea unui astfel de tânăr, care lucrează de ceva vreme în afara țării, la Tinbergen Institute and Department of Economics, Universitatea Erasmus din Rotterdam, Sebastian Buhai, exprimată într-un discurs ținut la o întâlnire de la Sinaia: „Cei mai buni profesori au condiții de cercetare atât de bune la ei acasă încât nimeni nu are intenția să plece, nimeni nu este atras permanent de o instituție rivală, din spațiul autohton sau cel internațional. Evident, aceasta nu se obține (nu se poate obține) neapărat prin licitația salarială, de multe ori este absurd să crezi că poți intra în competiție cu o universitate privată din Ivy League, SUA, în materie de remunerație, dar e vorba, până la urmă, din punctul de vedere al cercetătorului matur, de statutul profesional în institutul tău, e vorba de a avea la dispoziție cele mai performante laboratoare, de a obține finanțare pentru orice idee bună, de a fi răsplătit pentru activitate extraordinară prin premii extraordinare și, nu în ultimul rând, de a vedea păstrat un standard extrem de înalt în angajarea noilor membri ai colectivului de cercetare, de la doctoranzi până la alți profesori.”

Ce-ar mai fi de spus? Deocamdată, nimic!

Article printed from Revista flacara: <http://revistaflacara.ro>

URL to article: <http://revistaflacara.ro/migratia-inteligentei-romanesti-%e2%80%93-de-la-umilinta-la-recunoastere-mondiala/>

Copyright © 2010 Revista flacara. All rights reserved.